

בש"פ 716/17 - משה מלול נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 716/17

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
משה מלול

לפני:
העורר:

נ ג ז

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר לפי סעיף 74(ה) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

כ"ח בטבת התשע"ז (26.1.2017)
עו"ד דניאל כפיר
עו"ד יעל שרפ,עו"ד נתנאאל בוגו,עו"ד אביטל ריבנער-
אורן

תאሪיך הישיבה:
שם העורר:
שם המשיבה:

החלטה

1. בפני עירר שהוגש לפי סעיף 74(ה) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי) על החלטתו של בית המשפט המוחז בטל אביב-יפו מיום 21.12.2016 (מ"ת 15-07-25166, השופט ב', שגיא).

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

2. נגד העורר ו-17 אחרים הוגש ביום 13.7.2015 כתוב אישום בבית המשפט המוחזק שנבסב על המסכת העברינית המסעופת המכונה "פרשת 512". פרטיו כתוב האישום הובאו בהרחבה במספר החלטות של בית משפט זה, לרבות ההחלטה ב文书號 8806/16 מדינת ישראל ב' ארג'יל (28.11.2016), ועל כן אין נדרשת להם. בהקשר הנוכחי, אסתפק בכך שאצין כי לעורר מוייחסת בכתב האישום מעורבות במספר עסקאות סמיים ביןלאומיות שבוצעו במסגרת ארגון פשיעה. על כן, הוא הואשם בעבירות הבאות: יצוא, יבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח משולב], התשל"ג-1973 בצווף סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: חוק ארגוני פשיעה), והתמחקות ממש או סיוע לאחר להתחמק מממס מרמה עורמה ותחבולה במוגרת ארגון פשעה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961 בצווף סעיף 3 לחוק ארגוני פשיעת ריבוי עבירות).

3. בעת זו מרצה העורר עונש מאסר בן 15 שנה שהוטל עליו על ידי בית המשפט בקליפורניה שבארצות-הברית, לאחר שהורשע שם בשנת 2012 על פי הודהתו בקשרו קשור לפעולות של ארגון פשיעת מסגרת הסדר טיעון. הרשעה זו התאפשרה לאחר שהעורר וארבעה אחרים הוסגוו לרשויות האכיפה האמריקניות (הערעורם על החלטה זו נדחו בע"פ 6717 אוזיפה נ' היוז המשפט למלטה (6.12.2010)). בחודש נובמבר 2015 אישר בית המשפט המוחזק את בקשה המדינה להעיר את העורר להמשך ריצוי מאסר בישראל, לאחר שדחה טענה שהעלת העורר נגד תקופתה של הרשות在美国-הברית. העורר העורר לריצוי עונשו בבית סוהר איילון, אך במקביל הגיע ערעור על החלטתו של בית המשפט המוחזק. הערעור תלוי ועומד בפני בית משפט זה (ע"פ 9112/15).

4. ביום 22.9.2016 הגיע העורר לבית המשפט המוחזק בקשה לעיון בחומר החקירה נגדו באישומים הננסבים על מעורבותו בפרקיה 512. במסגרת זו ביקש העורר לקבל לעיונו גם חומר המצוי בידי הרשות在美国-הברית. בין היתר התבקשו כל כתבי האישום שהוגשו עבנינו של העורר בארה"ב וכן כתבי האישום המקורי וכן כתבי האישום המתוקנים; כל הפרוטוקולים והחלטות של בית המשפט בארה"ב עבנינו; כל ההסכמים אשר נחתמו עבנינו בין רשותות החקירה והتبיעה בישראל ובארצות-הברית; בקשה להסגרה של ארץ-הברית מישראל עבנינו, על נספחיה; מלאו החומר שנאסר על ידי הרשות בארה"ב לצורך המשפט, לרבות צהריי חוקרים והסכים שנחתמו עם עד המדינה בפרקיה 512 (להלן: עד המדינה).

5. בסיס בקשתו של העורר עמדה הטענה כי האישומים המוייחסים לו בכתב האישום הנוכחי נסבים על אותה תשתיית ראייתית שבגינה הורשע בארה"ב, ובעיקרה – עדותו של עד המדינה, ששימשה גם את רשותות האכיפה האמריקנית. העורר טען כי בכונתו לתגןון במשפט באמצעות "כבר נשפטתי" ולשם כך הוא זוקק לכל חומר החקירה מהרשותות האמריקניות ובפרט לחומרים הנוגעים עד המדינה.

6. ביום 24.11.2016 נערך דיון ראשון בבקשתו, ובסיומו הורה בית המשפט המוחזק למדינה להגיש לעיונו עותק מהבקשה לחיקור דין שהגישה המדינה לרשותות האכיפה האמריקנית בשנת 2012 (להלן: הבקשה לחיקור דין), וכן את תשובה הרשותות האמריקנית לבקשתו. כבר עתה יוער כי בעקבות בקשה זו העבירו רשותות האכיפה האמריקנית למדינה חומר שרוכז בשני קלסרים, שהוא עבר להמשך גם להגנה. לאחר שהבקשה והתשובה לה הועברו לעיונו של בית המשפט המוחזק, הוא הורה למדינה ביום 8.12.2016 לפנות לרשותות האמריקנית על מנת לבחון האם קיימים גם קבצי מידע שהם רלוונטיים לעדותו של עד המדינה. בהמשך לכך הגישה המדינה ביום 14.12.2016 העתק מהפניה שערכה לרשותות האמריקנית לבחיר קיימות של קבצי מידע (להלן: הפניה המאוחרת), וכן העתק מהתשובה השילית שהתקבלה ביחס אליה.

7. ביום 21.12.2016 נתן בית המשפט המחויז את ההחלטה מושא העורר שבפניו. בית המשפט המחויז ציין כי המדינה אינה חולקת על כך שחלק מהחומרים שנאספו בארץות-הברית הם חומרים רלוונטיים לעניינו של העורר, אף נמצאים ב"ליבת" חומר החקירה. עם זאת, הוא הסביר כי החומרים שהתקבלו בעקבות הבדיקה לחקירה דין והועברו להגנה נתונים מענה לביקשתו של העורר. כמו כן, בית המשפט המחויז קבע כי מתשובה הרשות האמריקנית לפניה המאוחרת של המדינה עולה כי אין חומרים נוספים על אלה שכבר הועברו. נכון אמרו, בית המשפט המחויז קבע כי המדינה פעולה קיבל לידי את כלל החומרים שהרשויות האמריקניות הסכימו למסור. בית המשפט המחויז הוסיף וקבע כי אין אפשרות ליתן סעיף פרקי ביחס לחומר החקירה שנטען כי הרשות האמריקנית "מעילמות". בית המשפט המחויז ציין גם כי המדינה אפשרה לסגוריו של העורר גישה מלאה לתיק ההסגרה המרכזי במחילה הבינלאומית בפרקליטות המדינה. מכל הטעמים האמורים, נקבע כי הטיפול בבקשתו הסתיים.

הטענות בעורר

8. בעורר דן שב העורר טוען כי החומרים המבוקשים על-ידי נחוצים לו לשם הגנתו בבית המשפט. לטענתו, חומרים מהותיים מההילך שהתנהל בארץות-הברית לא הועברו לידי, ובכלל זה כתוב האישום המקורי שהוגש כנגדו לארצות-הברית, עדויותו של עד המדינה (בכתב או בהקלטה וידאו), וכן ההסכם שנערך בין עד המדינה לרשות האמריקניות. העורר טוען כי ככל שהחומרים האמורים לא יועברו לידי תאה בכך פגיעה קשה ביכולתו להתגונן בהילך הנוכחי.

9. באופן יותר ספציפי, העורר טוען כי בית המשפט המחויז שגה בקביעו כי לא ניתן לתת סעיף בכל הנוגע לחומר שלא הועבר לידי המדינה. לשיטתו, העובדה שהחומר מצוי במדינה זרה לא שוללת את סמכותו של בית המשפט להורות לתביעה לפעול להשגתו. כמו כן הוא מאמין כי שבית המשפט לא הורה למדינה לעזין ההגנה את הבדיקה לחיקור דין והתשובה לה.

10. כמו כן, העורר מבקש כי תועבר לו רשימה מלאה של חומר החקירה שנאסף בעניינו וכן שיימסר לו מידע באשר למועד והמקום שבו יוכל לעזין בכל החומר. העורר מדגיש בהקשר זה כי מדובר בפרשה מסועפת ומרובת ראיות וכי סטנדרט הפירוט הנדרש ממערכות התביעה גבוהה ביותר על מנת שהנאשמים יכולים להתגונן כראוי (בהפניה, בין היתר, לבש"פ 5027/14 מדינת ישראל נ' הירשםן (31.7.2014) (להלן: עניין הירשםן)).

11. המדינה סבירה שיש לדחות את העורר.

12. ראשית, המדינה טוענת כי חל شيء בהגשת הבדיקה לעזין בחומר החקירה, שכן זו הוגשה למעלה משנה לאחר הגשת כתוב האישום וחודשים רבים לאחר שעורר זכה לקבל לידי את רשימת החומר הרלוונטי ואת החומר שהתקבל בעקבות הבדיקה לחיקור דין.

13. שנית, המדינה טוענת כי היליך חיקור הדיון בין ישראל לארצות-הברית מוצה, וכי תוצאות בין המדינות אינן מהוות "חומר החקירה" אשר לעורר זכות לקבלו. המדינה שבה ומדגישה כי היא פנתה בבקשתה רשמית לסייע בין מדינות וביקשה את כל החומר שנאסף בהקשר להודעותיו של עד המדינה, וכי בבקשתה נענתה והחומר שהתקבל הועבר "כמעט במלואו" לידי ההגנה. לטענתה, החומרים הנוספים המבוקשים על ידי העורר לא מצויים בידייה, ואין מקום להורות לה

לשוב ולבקש אותן מהרשות האמריקנית נוכח מצוי ההליך בין שתי המדינות. עוד מדגישה המדינה כי העמידה את תיק הוגשנה של העורר לעיונו, וכי יתכן שחלק מהחומרם המוזכרם בהודעת העורר יימצא בה. חurf זאת, כך נטען על-ידי המדינה, העורר לא עין בטעק.

14. שלישיית המדינה מבקשת לדוחות את הטענות בעניין רשימת חומר החוקירה. המדינה מדגישה כי רשימה כאמור הועברה לב-כוח העורר וכי מידת הפירוט שבה מאפשרת התמצאות טוביה בחומר החוקירה על אף היקפו החריג, שכן הרשיימה מחולקת לאיושומים וניתן לעין בה בפורמט דיגיטלי שהחיפוי בו מהיר ונוח. בשולי הדברים, העלתה המדינה השגות ביחס להחלטה שנייתה בעניין הירשמן, וטענה כי זו מהוות "חידוש פסיקתי" החורג מן הרצינולים העומדים בסיסי הכננת רשיימת חומר חוקירה והמטיל נטל כבד מדי על רשיונות התביעה.

הדיון בעורר וההתפתחויות שאירעו בעקבותיו

15. ביום 26.1.2017 התקיים בפני דיון בעורר, שבו חזוו הצדדים הצדדים על טענותיהם בהרחבה. בנוסף לכך, התקיים דיון במעמד צד אחד לצורך קבלת הבהירות נוספת מהמدينة. בהמשך לכך הוריתה כי המדינה תפנה לרשיונות האכיפה בארץ-הברית בבקשת לקבל הבהירות כתובות במספר עניינים שעלו במעמד צד אחד, ותעדכן בהקדם האפשרי את בית המשפט אשר לכך.

16. ביום 12.2.2017 הגישה המדינה הודעה מעודכנת ובها מסרה פרטים בנוגע לתקנות נוספת שהתנהלה בין לבני רשיונות האכיפה בארץ-הברית בעקבות החלטתי. בסופו של דבר ציינה המדינה כי לאחר תקנות זו מצויים כתוב ידייה שני הנוסחים הראשונים של כתב האישום שהוגש נגד העורר בארץ-הברית וכן מכתב המפרט את תנאי ההסכם שעלו חתמו הרשיות בארץ-הברית עם עד המדינה. המדינה הוסיפה ועדכנה כי ניתנה הסכמה של רשיונות האכיפה בארץ-הברית להעברת חומרם אלה לב-כוח העורר וכי כך היא תפעל לעשות. מלבד זאת, ציינה המדינה כי נציג רשיונות האכיפה האמריקנית אישר כי ככל אמורותיו של עד המדינה ביחס לכל הנאים (ולא רק לנאים המרכזיים בכתב האישום, יצחק אברג'יל) הועברו לישראל זה מכבר (ובהמשך לכך כאמור הן הועברו להגנה).

17. בא-כוח העורר הגיע אף הוא הודעה מעודכנת, ובזה צירף תקנות עדכניות עם עורך הדיון שייצג את העורר בעת משפטו בארץ-הברית. לדבריו, התקנות מלמדת כי תיק החוקירה האמריקאי הוא חסוי ועל כן הרשיונות האמריקנית נמנעות מהעברת החומרם לגבי.

דיון והכרעה

18. לאחר ש שקלתי את מכלול הטענות ונתתי דעתך להודעות המעודכנות, הגיעו לכל מסקנה כי דין העורר להידחות.

19. בעיקרו של דבר, אני סבורה כי נוכח ההתפתחויות המתוארות לעיל בקשרו של העורר בעניין העברתם של חומרה החוקירה הגיעו לכדי מיצוי. המדינה פנתה לשוש פעמים – פעם אחת ביוזמתה ופעמיים נוספות בהוראת בית משפט – לרשיונות האכיפה האמריקנית לצורך קבלתם של חומרה החוקירה הרלוונטיים. בנסיבות אלה הינו פירות ובעקבותיהן

קיבל העורר לידי את עיקרי החומר המבוקש על ידו. היבטיה האחרים של הבקשה מופנים למעשה לחומרים שעל-פי עמדת רשות האכיפה האמריקנית אינם קיימים. בהתאם לפירוט שנמסר בהודעה המעודכנת מטעם המדינה, אני סבורה כי התקבלו בעניין זה הבחרות מספקות וכי אין מקום להצבת דרישות נוספות למدينة. בהתחשב מכלול הנסיבות, החומרים המצויים בידיי של העורר כתע מאפשרים לו להיערך למשפט בכלל ולטענה המקדמית שהוא מבקש להעלות בפרט. יש להזכיר גם כי המדינה הצהירה זה מכבר שתיק ה הסגירה של העורר, אשר בו מצויים חומרים רלוונטיים להליך שהתנהל בארצות-הברית, פתוח לעיונו של בא-כוחו במהלך הבינלאומית בפרקליטות המדינה.

20. באשר לטענותיו של העורר בנוגע לרישימת חומר החקירה שהעבירה לו ההגנה, אומר כי לשיטתו את "שם כללי הדין" יש לבחון בהתאם למאפייניה של כל פרשה. כפי שציין אף השופט (כתוארו א' רובינשטיין בעניין הירשמן העיקרי) העומד בסודו של סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי הוא הגינות – תוך איזון בין הצורך לאפשר לנאים התגוננות ראוייה לבין מניעת שימוש לרעה בהסדר העיון "במגמה למשוך את המשפט" (שם, בפסקה י"א). מהרשימה שהועבירה להגנה במקרה דן והוצגה גם לעיוני עללה כי היא מסודרת לפי תח-פרשיות, כאשר לגבי כל פרישה מופנים הסוגרים לחומר החקירה הרלוונטיים תוך הבהרה לגבי מיקומם המדוייק. התרשמתי כי הרשימה מפורטת ומאפשרת התמצאות טוביה בחומר החקירה. כך, ביחס לכל מסמך המופיע ברשימה מפורט סוג המסマー (למשל, הוועדה שנמסרה במשטרה); נושא המסマー; שם של עורך המסマー; שם הנאשם או הדמות הרלוונטיית למסマー; תאריך המסマー וכן מספר העמודים בכל מסマー. כמו כן, מצינים פרטיהם של הקולסר והארגד שבו מצויים המסמכים, כאשר כולל הארגזים והקלסרים מסומנים לפי תח-פרשיות הרלוונטיות. בנסיבות אלה, אני סבורה כי הרשימה שהועבירה לסוגרים מקיימת את תכלית ערכיתה – להבהיר כי הנאשם ידע מהו החומר המצוי בידי המדינה ויכול להפעיל בקרה באשר למשמעותו ולסיווג שנעשו עליו. ידיה לחומר זה (ראו: בש"פ 8592/2010 השauss נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (21.12.2010); בש"פ 163/17 מדינת ישראל ב' ח'ג'ל, פסקאות 14-15 (1.2.2017)). בשולי הדברים יזכיר כי העורר לא העלה את הטענות שענין מידת הפירוט ברישימת חומר החקירה בבית המשפט המחויז, ואלה הועלו לראשונה במסגרת הערער דן. אף בכך יש כדי להשפיע על קובלתן של טענות אלה.

21. טרם סיום אבahir, למען הסר ספק, כי ככל שהמדינה עדין לא העבירה את החומרים החדשניים שקיבלה בעקבות התחזות העדכנית עם רשות האכיפה בארצות-הברית לידי בא-כוח העורר, עליה לעשות כן בהקדם האפשרי וכלל המאוחר בתוך חמישה ימים מיום מתן החלטה זו.

22. סוף דבר: בכפוף לאמור בסעיף 21, הערער נדחה.

ניתנה היום, כ"ד בשבט התשע"ז (20.2.2017).

שׁוֹפְט